

PÜSPÖKLADÁNY

... ÖNK. HATÁROZATTAL JÓVÁHAGYOTT
TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI
KONCEPCIÓ
2018

Tartalom

BEVEZETÉS	4
Előzmények, tervezési folyamat	4
Vizsgálat összefoglaló	5
SWOT analízis	6
1. JÖVŐKÉP	8
1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetére vonatkozóan	8
1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése	11
2. CÉLOK.....	12
2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása	12
2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása	17
2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata	18
2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre.....	19
3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ	31
3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása	31
3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra	31
3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére.....	31
4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE	32
4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer	32
4.2. A megvalósítást segítő eszközök, intézkedések	35
4.3. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére	36

BEVEZETÉS

Előzmények, tervezési folyamat

Püspökladány település önkormányzatának képviselő-testülete 4/2016 számú rendeletében döntött településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról, mely munka elkészítésével a Kőszeghy Építészet Bt-t bízta meg.

A településrendezési eszközök készítésének menetét az épített környezet alakításáról és védelméről szóló többször módosított 1997. évi LXXVIII. törvény és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet határozza meg. A jogszabályok értelmében településrendezési tervezés egyik alapidokumentuma a településfejlesztési koncepció, mely dokumentum - a település környezeti, társadalmi, gazdasági, műszaki és természeti adottságaira alapozva - hosszú távra meghatározza a változások irányait és a fejlesztési célokat, valamint az önkormányzat településrendezési cselekvési programját, a településrendezési tervet.

A településfejlesztés alapvető célja a lakosság életminőségének, és azzal együtt a település versenyképességének javítása úgy, hogy a települési erőforrásokra épít, és azok fenntarthatóságát biztosítja.

A településfejlesztési koncepció, ahogy az egyéb településrendezési eszközök is, a 314/2012. (XI.8) Korm. rendelet értelmében megalapozó vizsgálat alapján készülnek, mely munkarészt a Kőszeghy Építészet Bt. a tervezési munka első szakaszában elkészítette.

A településrendezési eszközök – úgy, mint a településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, a településrendezési tervek (szabályozási és szerkezeti terv, helyi építési szabályzat) - a település jelenét és jövőjét jelentősen befolyásoló dokumentumok, ezért az alapos előkészítés után, a jogszabályban meghatározott államigazgatási szerveken túl a lakosság, az érdekképviselői szervek és hatóságok széles körű bevonásával kell készíteni. Az

elkészült településfejlesztési koncepció tervezetét a képviselő-testületi elfogadást megelőzően véleményeztetni kell, az a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben előírtak szerint.

Vizsgálat összefoglaló

A Vizsgálati összefoglaló célja és feladata, hogy összefoglaló módon mutassa be a megalapozó vizsgálatban már feltárt települési adottságokat, a település területrendezési, tájhasználati konfliktusait, fejlődési lehetőségeit, melyek a településfejlesztési koncepció alapjául szolgálhatnak, mintegy kijelölve a település fejlődési irányát.

A település vizsgálatán alapuló gyakran igen terjedelmes helyzetfeltáró munkarészek gyors és áttekinthető értelmezését és értékelését teszi lehetővé a SWOT analízis készítése. Ez a stratégiai szemléletű, rendszerezett összegzés irányt mutat a fejlesztési irányok kijelöléséhez. A SWOT kifejezés egy mozaik szó, mely 4 angol szó kezdőbetűéből tevődik össze. 'S' az angol strengths szó kezdőbetűje, jelentése erősségek, 'W' a weaknesses szóból ered és gyengeséget jelent, 'O' az opportunities, azaz a lehetőségek jelölésére szolgál, míg a 'T' a threats, azaz a veszélyek kategóriát jelenti.

A SWOT táblázat tehát 4 fő részre osztható, melyben a település erősségeire, gyengeségeire, lehetőségeire és veszélyeire térhetünk ki. Az erősségek és a gyengeségek a település belső adottságaiból fakadnak. Az erősségekre alapozható a fejlesztés, ezek az adottságok tovább erősítendőek, míg a gyengeségek gátolják a fejlesztést, azok megerősítése szükséges. A lehetőségek és a veszélyek a külvilágból ható folyamatokat tüntetik fel, a lehetőségek, kívülről segíthetik, ösztönözhetik a fejlesztést, míg a veszélyek azok, melyek kívülről akadályozhatják a fejlesztés sikerességét. Az elemzést a településen folytatott vizsgálatok, a területre vonatkozó korábbi különböző fejlesztési dokumentumok alapján készítettük el.

A SWOT elemzés készítésekor elsősorban azon erősségek és gyengeségek kiemelése szükséges, melyek valamilyen formában kapcsolatban állnak a település fejlesztési céljaival, stratégiájával., befolyásolják a fejlesztéseket. Ugyanez mondható el a lehetőségekre és veszélyekre vonatkoztatva is. Tehát nem szükséges feltétlenül a település összes adottságát felsorolni jelen SWOT elemzés során elegendő a koncepció szempontjából fontos tulajdonság feltüntetése.

SWOT analízis

	Erősségek	Gyengeségek
Térségi, regionális kapcsolatok	Helyzeti energia - Közlekedési csomópont jelleg, vasút, közút Debrecen 50 km Hajdúszoboszló 25 km Sárréti kistérség körzetközpontja (közigazgatási, oktatási és egészségügyi intézmények)	Vonzáskörzetén belül excentrikus elhelyezkedés
Társadalom (demográfia, identitás, humán infrastruktúra)	Sajátos sárréti lokálpatriotizmus, Érettségizettek és egyetemet végzettek számának növekedése Lassuló az elvándorlási tendencia	Csökkenő lakosságszám Képzett munkaerő elvándorlási szándék Népesség öregedő tendenciája Egyre kevesebb óvodás és iskolás korú gyermek.
Gazdaság	Meghatározó szereplő a térség településeinek ellátásában. Kedvező termőhelyi adottságok. Fejlődik a magasépítő, a mély- és útépítő ipar. Jelentős foglalkoztatott a fém- és műanyagiparban.	Kevés működő tőke, mikro- és kisvállalkozások tőkeereje gyenge.
Táji és természeti adottságok	Természetvédelmi terület Hortobágyi NP - Ágota pusztája, Külterület ÉK-i részén Püspökladányi arborétum Farkas-szigeti erdő Védett tölgyfásor a Hamvas-csatorna mellett	
Épített környezet, városszerkezet	Szent Ágota fahíd műemlék Középfokú intézmények a városközpontban, kedvező településszerkezeti elrendezés Hősök tere, Rákóczi utca (növényzet) értékes városszerkezeti elem	Városközponton keresztül haladó 42. számú főút Püspökladány-szeghalom vasútvonal leválasztja a belterület egy részét, az északnyugati városszerkezetet negatívan befolyásolva A vasútvonalak és a főforgalmi utak a lakóterületeket feldarabolják, leválasztják a településközponttól.
Infrastrukturális ellátottság		

(közlekedés, közművek)		
Idegenforgalom, üdülés	Hortobágy - világörökség Tisza és Tisza tó közelsége - vízparti, öko- és aktív Hajdúszoboszló közelsége	Más idegenforgalmi központok közelsége

	Lehetőségek	Veszélyek
Térségi, regionális kapcsolatok	Helyzeti energia - Közlekedési csomópont jelleg, vasút, közút Debrecen 50 km Sárréti kistérség körzetközpontja (közigazgatási, oktatási és egészségügyi intézmények)	
Társadalom (demográfia, identitás, humán infrastruktúra)	Sajátos sárréti lokálpatriotizmus, Érettségizettek és egyetemet végzettek számának növekedése	
Gazdaság	Mezőgazdasági termelésre épülő feldolgozó ipar fejlesztési lehetősége. Idegenforgalmi fejlesztés.	Nem sikerül befektetőket vonzani
Táji és természeti adottságok	Természetvédelmi terület Hortobágyi NP - Ágota pusztja,	A védett területek közelében nem alakítanak ki védőzónát.
Épített környezet, városszerkezet		
Infrastrukturális ellátottság (közlekedés, közművek)		
Idegenforgalom, üdülés	Idegenforgalom növelése Kerékpáros és lovas túraútvonalak kiépíthetősége Panziók, szállások, vendégházak - Hajdúszoboszló közelsége	Közeleli idegenforgalmi központok elszívó hatása.

1. JÖVŐKÉP

A település jövőképe a legjelentősebb helyi városformáló tényezőkből rajzolódik ki. Püspökladány történetében és a település jelen idejű működésében is elsősorban az agrár jelleg a meghatározó, a kiváló minőségű termőhelyi adottságok jelentős potenciállal rendelkeznek.

A település fejlődését az elmúlt évtizedekben nagy mértékben segítette térszerkezeti elhelyezkedése, közlekedési helyzete, vasúti és közúthálózati csomópontok és nyomvonalak létrejötte, melyek további összehangolt fejlesztésével lehetőség van a város életének javítására, fejlesztésére. A közeljövőben tervezett országos közlekedési infrastruktúra hálózat fejlesztések, úgy mint az M4 autópálya megépülése, illetve az emeltsebességű vasút megvalósulása jelentősen befolyásolhatják a településről alkotott jövőképünket.

A Püspökladány kiemelkedő adottságának számítanak természeti kincsei, melyek tiszteletben tartásával, azok fenntartható módszerekkel történő felhasználásával, természet közeli, környezetkímélő fejlesztésével további lehetőségek nyílnak meg a település fejlődéséhez többek között az idegenforgalom területén.

A település jövőképét tehát az agrár jelleg, a természeti értékek és a kiváló térszerkezeti kapcsolatok erősödése és fejlődése határozza meg, ami összességében a településen élők életkörülményeinek javulásához vezet.

1.1. A település jövőképe a társadalmi, gazdasági, táji, természeti és épített környezetre vonatkozóan

Társadalmi környezetre vonatkozóan elmondható, hogy Püspökladány a megye hatodik legnépesebb települése, azonban a rendszerváltás óta a lakosságszám egyenetlen ütemű, ám folyamatos csökkenő tendenciát mutat, aminek elsődleges oka az elvándorlás. 2015 és 2017 között azonban ez a fogyás megállni látszott, sőt 0,78 %-os emelkedést mutatott. Amennyiben ez a tendencia folytatódik Püspökladány lakosságszáma 2018-2020 között várhatóan stabilan 15 ezer fő környékén mozog majd, illetve a későbbiek folyamán ennél magasabb számot is elérheti.

Püspökladányban 2001 és 2011 között a magasabb végzettséggel - középiskolai érettségivel, vagy felsőfokú oklevéllel - rendelkezők száma mind a megyei, mint pedig az országos átlagnál nagyobb arányban növekedett. Az említett eredmények alapján különösen fontos feladata a településnek, hogy megtartsa a fiatal képzett munkaerőt, melynek elvándorlási szándéka egyelőre jelentős. Várhatóan emelkedni fog a felsőfokú végzettséget igénylő foglalkozások iránti kereslet. Ezzel egy időben a fakultációs irányultságú magas szintű elméleti tudást nyújtó gimnáziumokra, az érettségire épülő kvalifikáltabb szakképzésekre és a szakközépiskolai szakképzés iránt várható inkább kereslet, míg a szakiskolai képzésekre kevésbé lesz igény a településen. A helyi oktatás fejlesztésével még erőteljesebb vonzást tud gyakorolni a város a Sárréti kistérségre, a környező településekről még nagyobb számban érkehetnek diákok a településre.

A helyi gazdaság élénkítésének, az új vállalkozások létrejöttének és a városba településének egyik legfontosabb feltétele a képzett, helyi munkaerő megléte. A város esélyei jelentősen javulhatnak a helyi szakképzések piaci igényekhez való hozzáigazításával.

Nem csak az oktatás, de az egészségügyi ellátás terén is növelheti Püspökladány népszerűségét a környező településeken. A Sárréti Kistérségre ható vonzását, a városban fellelhető ellátások iránti igényt megőrizheti, sőt tovább erősítheti a járóbeteg ellátás, a gyógyfürdő és a reumatológiai kezelések színvonalának emelésével.

Püspökladány gazdaságát elsősorban az agrár jelleg hatja át. Püspökladány közigazgatási területének 95 %-a külterület, melynek közel 88 %-a mezőgazdasági terület. A mezőgazdasági területek 65,3 %-a szántó, 21,9 %-a gyeperdő, és csupán 4,2 %-a erdő. A jelenlegi erdőterületek rendkívül csekély mennyiségéből adódik, hogy a település jövőképeben az erdőterületek növelése fontos szerepet játszik, különösen a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas területeken.

Várhatóan a jövőben is az agrár jelleg lesz továbbra is a legjelentősebb a város gazdasági rendszerének felépülésében, azonban megfelelően előkészített, infrastruktúrával ellátott, jól megközelíthető gazdasági területek kialakításával új vállalkozások letelepülését lehet elősegíteni, melyre további ösztönző hatással bírhat a vállalkozó barát helyi gazdaságpolitika, a bevezetett adókedvezmények.

Az új vállalkozások létrejöttén túl, fontos fellendülési lehetőséget rejt magában a város mellett el illetve a városon csak keresztül haladó átutazók "megállítása". Különféle szolgáltatások, pihenési, étkezési és kikapcsolódási lehetőségek biztosításával, hosszabb rövidebb ideig maradásra ösztönözhető az átutazók egy része.

A Püspökladány kiemelkedő adottságának számít a jelentős természeti értékek megléte, melyek tiszteletben tartásával, azok környezetének körültekintő, környezetbarát, tájba illő fejlesztésével jelentős turisztikai potenciál válik kihasználhatóvá a település számára. A Hortobágyi Nemzeti Park délnyugati kapuját jelentő Ágota-pusztai természetbarát fejlesztése ("turista fogadó" infrastruktúra, tájékoztató táblák, berendezések stb.), ahogy a strand- és gyógyfürdő, a kemping és a fürdő környezetének továbbfejlesztése is, mind hozzájárulhatnak ahhoz, hogy ne csak átutazó vendégek látogassák a települést, hanem a célirányos turizmus is fejlődésnek induljon, mely hozzájárulhat a vendégéjszakák számának növekedéséhez és a kapcsolódó szolgáltatásokra épülő vállalkozások fellendüléséhez, további munkahelyek létrejöttéhez.

Püspökladány történelmében a településfejlődését az elmúlt évtizedekben is nagyban befolyásolta térszerkezeti elhelyezkedése, kiváló közlekedési helyzete, vasúti és közúthálózati csomópontjai, melyek további összehangolt fejlesztése komoly fejlesztő hatással bír a város életére, az életminőség javulására. A közeljövőben megépülő M4 autópálya közvetlenül Püspökladány mellett fog elhaladni, mely útvonal és a közvetett kapcsolat az M3 autópályához összeköti a várost az európai gyorsforgalmi hálózattal, ezáltal a gyorsforgalmi utakon nem csak hazai, hanem jelentős nemzetközi tranzitforgalom is bonyolódik majd, várható, hogy nagymértékben felgyorsul a városba/térségbe irányuló agrár-, építő-, élelmiszeripari, stb. beszállítás, mely kedvező hatást gyakorolhat új vállalkozások, épületek, munkahelyek létrejöttére. Szintén nagymértékben hozzájárulhat a város fejlődéséhez az emeltsebességű vasút megvalósulása, minek következtében az európai vasúti személy és teherszállítás fontos állomásává válik a település. Mindezek következtében javul a település elérhetősége is, ami erősíti az idegenforgalmat, javítja a különböző turizmuságak fejlődését.

1.2. A településfejlesztési elvek rögzítése

A településfejlesztési tervezés során, a települési adottságok tiszteletben tartásával azok kíméletes kiaknázásával kell segíteni Püspökladány további fejlődését. A fejlesztési elképzelések kidolgozásakor mindig figyelemmel kell lenni a település, az egyes városrészek történelmileg kialakult térszerkezeti, területfelhasználási adottságaira valamint a környezeti, és természeti viszonyokra. Jelentős figyelmet kell fordítani a műemléki és városépítészeti értékek védelmére is, minek érdekében a településrendezési terv alapján, azzal összhangban szükséges elkészíteni a Helyi Értékvédelmi Rendeletet, mely feltárja a város épített környezetének értékeit és meghatározza a megőrzésük érdekében szükséges teendőket, illetve a velük kapcsolatos bánásmódot.

A jövőképpen megfogalmazott elképzelések elérése lakossági összefogással, tudatos közös munkával érhető el, minek érdekében elengedhetetlen az együttműködés a közszféra, a lakosság és a gazdaság szereplői közt. A fejlesztések során törekedni kell a felülről és alulról jövő kezdeményezések egyensúlyára és a belső és külső erőforrások optimális eloszlására, így lehetséges a település fenntartható módon történő fejlesztése környezeti, gazdasági és társadalmi szinten is. A település fejlesztés során a fenntarthatóság támogatásához stratégiai gondolkodásra, rendszerszemléletre van szükség.

2. CÉLOK

Általános cél, hogy az erőforrások fenntartható felhasználásával a településen élők életkörülményei javuljanak, mind a megélhetési viszonyok, a városi élet minősége, az egészséges környezeti feltételek tekintetében.

2.1. A település átfogó fejlesztését szolgáló célok meghatározása

Átfogó cél a településen a fejlesztés **alapfeltételeinek erősítése**. Ilyen alapfeltételnek minősül a térségi kapcsolatok kiaknázása, javítása, a központi szerepkör erősítése, a megközelítési kapcsolatok kihasználása, fejlesztése. Egy település életében egyik alapvető településfejlesztési feltétel a jól működő településmarketing, az imázsépítés, azonban ugyanilyen fontos a lakosság identitástudatának, kötődésének erősítése, a népességmegtartó és népességvonzó képességének javítása. Mindezzel párhuzamosan, egyenlő mértékben fontos a természeti erőforrások megőrzése, a fenntarthatóság biztosítása, a település környezeti és természeti adottságainak megőrzése. Ezen alapfeltételek erősítéséhez elengedhetetlen a munkahelyteremtés, az idegenforgalom és a szolgáltatások fejlesztése, amelyek egymást erősítő folyamatokat generálhatnak.

Püspökladány esetében négy átfogó cél határozható meg. Az egyes tematikus célok a város különböző területein eltérő prioritást képviselnek. A célok közötti szinergikus kapcsolatok révén a célok elérésének hatásai egymást erősítő, kiegészítő, társadalmi-gazdasági dinamizáló hatást fejtenek ki a település életében.

1. Gazdaságfejlesztés: Püspökladány váljon a térség egyik legfontosabb gazdasági, logisztikai központjává

2. A járásközponti szerepkör megerősítése: A város erősítse a térségi központi funkcióját – közigazgatási, oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális, turisztikai központ szerep

3. A helyiek életminőségének, életkörülményeinek javítása: Püspökladány váljon élhető, szerethető, lakható, szolidáris európai kisvárossá

4. Turisztikai vonzerő növelése: A turisztikai termékpaletta szélesítése, a térségen belül minőségileg új szolgáltatásokat kialakítása

1. Gazdaságfejlesztés

Püspökladány jövője és fejlődése szempontjából kiemelten fontos, hogy fejlett helyi gazdasággal rendelkezzen, amely nagyszámú, minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít az itt élőknek. A város egyik legsúlyosabb problémáját a munkahelyek hiánya jelenti, aminek következtében alacsony a foglalkoztatási szint, magas a munkanélküliség. Ennek megfelelően a városnak már a rövidtávú céljai között is központi helyet foglalja el a gazdaság fejlesztése és ehhez kapcsolódóan a foglalkoztatás bővítése, melyre a legnagyobb potenciált a könnyűipar, feldolgozóipar, a kereskedelem és a logisztikai szolgáltatások fejlesztése kínálja. Hosszú távon mindenképpen a termeléshez és szolgáltatási tevékenységhez szükséges vállalkozói infrastruktúra és innovatív környezet megteremtése és az együttműködések erősítése a cél.

A foglalkoztatás szempontjából elengedhetetlen közepes és nagyobb vállalkozások megtelepedése, de a helyi kis- és közepes méretű vállalkozások megerősödésének támogatására is kiemelt hangsúlyt kell helyezni. Ezen vállalkozások a helyi gazdasági életbe beágyazódva hosszú távú, stabil alapját jelentik mind a foglalkoztatásnak, mind a jövedelemtermelésnek, közvetve, a helyi adóbevételek révén folyamatosan hozzájárulva a város fejlesztéséhez és üzemeltetéséhez. Szükséges a kis- és középvállalkozások modernizációjának elősegítése, a vállalkozói kultúra fejlesztése, műszaki-technológiai háttérük fejlesztése, a fejlődésre képes mikro-, kis- és középvállalkozások piaci pozícióinak javítása, innovatív képességük növelése. A térségi vállalkozók együttműködésének ösztönzése kiemelt cél.

Az iparfejlesztés egyik kiemelt területe lehet a környező térség gyakran feldolgozatlanul értékesített mezőgazdasági termékeinek helyben történő hasznosítását is segítő feldolgozóüzemek létesítésének ösztönzése. Cél a helyben termelt javak minél szélesebb körének és mennyiségének helyben történő feldolgozása, a minél magasabb feldolgozottsági fok elérése, melynek révén növelhető a megmaradó jövedelemtömeg.

A gazdaságfejlesztés célja tehát a befektetői, beruházási aktivitás ösztönzése, az ipari és mezőgazdasági vállalkozások innovatív, munkaigényes tevékenységének továbbá új vállalkozások létrejöttének, a meglévő tőkeszegény kis- és középvállalkozások fejlesztésének és a terület tőkevonzó képességének elősegítése, és ezek hatékony kommunikációja.

2. A járásközponti szerepkör megerősítése

Püspökladány a hagyományosan kialakult városi vonzáskörzetében a környező települések közigazgatási, oktatási, egészségügyi, szociális, kulturális, és turisztikai központ funkcióit tölti be, amelyet tovább erősített, hogy 2013. január elsejével a közigazgatási reform egyik elemként megtörtént a kistérségi rendszer újraértelmezése, területi átalakítása, járások kialakítása. Ennek következtében a járás központja Püspökladány lett. A Város stratégiai célja, hogy a kistérségnek valódi központjává váljon minden tekintetben.

A járásközponti szerepéből adódóan jelenleg is számos szolgáltatást kínál a környező települések számára. Egyértelműen be tudja tölteni járásközponti funkcióját a gazdaság, a kereskedelem, a közigazgatás, a (köz)szolgáltatás, az egészségügy, az oktatás és a szociális ellátás és a kultúra területén egyaránt. A térségi centrum funkciók felülvizsgálata, a közszolgáltatások minőségi fejlesztése a város alapvető stratégiai célkitűzései közé tartozik, amely közvetlenül szolgálja, és ezáltal kedvezően befolyásolja a helyiek életminőségét és komfortérzetét, hozzájárul a vállalkozásbarát gazdálkodói körülmények kialakításához.

A közszolgáltatások rendszerének minősége jelentős hatással bír a térségi szerepkör erősítésére és a vonzáskörzet szolgáltatás-ellátottságára is. A lakossági ellátás szempontjából ez a legfontosabb terület, az önkormányzat ezen a területen rendelkezik a legnagyobb döntési súllyal, így direkt beavatkozásokkal ez a terület fejleszthető leggyorsabban.

A város kiemelt figyelmet fordít arra, hogy kötelezően ellátandó és hagyományosan kialakult szerepét magas színvonalon, vonzáskörzete lakosságának megelégedésére hajtsa végre.

3. A helyiek életminőségének, életkörülményeinek javítása

Az egészséges lakókörülményekhez nemcsak az egészséges lakás, hanem az egészséges és sokszínű lakókörnyezet is hozzátartozik. A lakó funkciót ki kell, hogy egészítse a magas színvonalú és sokoldalú intézményhálózat, megújított közterület-hálózat, a városi közterületek megújítása, korszerűsítése, közösségi terek kialakítása. A város lakosságának életminőségében jelentős szerepet játszik a közszolgáltatások elérhetősége, illetve a városi infrastruktúra minősége, a városkép és indirekt módon a városmarketing is. A város népességmegtartó erejében fontos szerepet játszik a települési kohézió, a helyben elérhető, versenyképes színvonalú oktatási intézmények megléte, valamint a szabadidő kulturált eltöltésére lehetőséget biztosító kulturális, sport és egyéb a rekreációt segítő intézmények.

Ennek megfelelően a város célja a leszakadó, vagy leszakadással fenyegetett területek kiemelt fejlesztése, azok kihívásaira konkrét válaszokat adva. Ilyennek tekinthető az Újtelepen és a Petritelepen a KSH által szegregátumként is azonosított terület, valamint a további szegregációval veszélyeztetett területek.

A városi kohézió erősítésében szerepe van a szociális intézményeknek is, a meglévő intézmények (pl. közösségi házak, bölcsőde) fejlesztése ehhez járulhat hozzá. A rászorulóknak számára hasznosítható önkormányzati bérlakások többsége is felújításra szorul.

A fenntartható fejlődés szempontjából kedvező, ha a város beépítése intenzív, megfelelő sűrűségű, minél kisebb területet foglal el, minél több a természeti környezet, minél kevesebb az épített. Így a város működése is gazdaságosabb, a környező értékes mezőgazdasági területek hozzájárulnak a város gazdaságának kiegyensúlyozottságához, a megkímélt természeti terület lehetőséget biztosít a város lakói számára a rekreációhoz, a szabadidő hasznos eltöltéséhez.

A szabadidős tevékenységek ösztönzése keretében kiemelt fontosságú a tömegsport feltételeinek megteremtése, amely a lakosság egészségi állapotának javításában is fontos szerepet tölthet be. Fontos, hogy a város több helyszínén is többfunkciós sportlétesítmények szolgálják ki a lakosság igényeit. A városban élők életminőségét nagyban befolyásolja az elérhető kulturális és szabadidős szolgáltatások mennyisége és minősége. A kulturális és közművelődési intézmények fejlesztésében előtérbe kell helyezni a nyitottságot, a multifunkciós jelleget, a lakossági igényekhez igazodó rugalmas megoldásokat (nyitva tartás, online alkalmazások), ösztönözni kell az alulról jövő kulturális és szabadidős kezdeményezéseket.

4. Turisztikai vonzerő növelése

A helyi természeti és épített értékek megőrzése, bemutatása és fenntartható módon történő hasznosítása hozzájárul a helyben lakók számára élhetőbb, valamint az ide látogatók számára egy vonzóbb környezet megteremtéséhez. A környezeti ártalmak csökkentése és a természeti területek védelme segíti megőrizni jó egészségi állapotot, hozzájárul a testi és szellemi megújuláshoz, rekreációhoz, azon túl, hogy az esztétikai élményekhez való jutásban is szerepe van, valamint az örökség megőrzésén keresztül a helyi identitástudatot is erősíti. A feltárásukhoz és elérhetőségükhöz kapcsolódó infrastruktúra, a jobb működésükhöz és az élményszerzéshez kötődő kiszolgáló rendszerek fejlesztése a struktúraváltás és a gazdaságfejlesztés egyik nélkülözhetetlen eleme.

Püspökladány hosszú távú átfogó célja a turisztikai és rekreációs ágazat fejlesztése folyamatosan bővülő infrastruktúrával és fejlődő intézményi háttérrel, amely növeli a város vonzerejét és az idegenforgalmi tartózkodási időt. További cél a jól és tudatosan felépített települési imázs kialakítása, a természeti adottságoknak fenntartható módon történő integrálása a turisztikai szektorba, az erre épülő szolgáltatások hálózatba szervezése, a rekreációs lehetőségek és a kiszolgáló létesítmények mennyiségi és minőségi fejlesztése.

Az adottságokhoz mért szintű és színvonalú idegenforgalom kialakításához egyaránt szükséges a meglévő attrakciókhoz kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése, új programok és az ezek megrendezésére helyszínt biztosító infrastruktúra létrehozása, valamint a turizmus szezonálisának csökkentése érdekében olyan programok, turistavonzó létesítmények kialakítása, amelyek egész évben jelentős számú turistát vonzanak.

Az új attrakciók, programok kialakításában kiemelt szerepet kell, hogy kapjanak az egyedi, különleges vonzerőt képviselő, a helyi értékekre épülő beruházások. A turisták tartózkodási idejének növeléséhez szükséges a városon belüli programok, attrakciók diverzifikálása, a belvárosi terület erősebb bekapcsolása az idegenforgalomba, valamint, a Hortobágyi Nemzeti Parkkal és az Erdészeti Tudományos Intézet Püspökladányi kísérleti állomásával való együttműködés elmélyítése, a programkínálat összekapcsolása, bővítése.

A város idegenforgalmi kapacitásának, az eltöltött vendégéjszakák számának növeléséhez szükséges a szálláshelyek kapacitás és minőségbeli fejlesztése is.

2.2. Részcélok és a beavatkozások területei egységeinek meghatározása

Püspökladány a Sárréti kistérség településeinek ellátásában meghatározó tényező, kistérségi, regionális szerepköre jelentős. A szántóterületek rendkívül magas aránya is mutatja, hogy kedvező termőhelyi adottságokkal rendelkező településről van szó. A város közlekedés-földrajzi helyzete is kedvező, vasúti és közúti csomópontnál fekszik, ami további fejlődési lehetőségeket rejt magában. A vasúti átrakóhely kihasználatlan, amelyet a következő időszakban célszerű hasznosítani.

A kiváló termőhelyi adottságok fényében, a mezőgazdasági termelésre támaszkodó feldolgozó ipar fejlesztése prioritást élvez. A mezőgazdasági területek felhasználásakor figyelembe kell venni a helyi gazdálkodók érkekeit, az Európai Unió elvárásait, a támogatási rendszer igénybevehetőségét, és természetesen az általános szakmai szempontokat. A nagy arányban jelen lévő mezőgazdasági területek mellett az erdőterületek aránya rendkívül csekély Püspökladányban, ezért a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas területeken növelni kell a gyept és az erdőterületek mértékét. Elsősorban gazdasági erdőterületek létesítése a cél. A külterületi településszerkezet fejlesztésekor figyelembe kell venni a környező térség jövőbeni nagyszabású hálózatfejlesztési terveit. Fontos, hogy a külterületi területfelhasználás úgy alakuljon, hogy az M4-es gyorsforgalmi út és a 42. számú főút fejlesztését követően is a település igazgatási területének szerves részévé tudjon válni. A mezőgazdasági területek megközelítésére szolgáló helyi mellékutakat, külterületi dűlőutakat a főutakkal és jövőbeni útfejlesztésekkel összehangoltan kell fejleszteni. A különböző fejlesztési célok eléréséhez ügyelni kell a megfelelő méretű és elhelyezkedésű fejlesztési területek kialakítására.

Az idegenforgalom fejlesztése terén az egyik legnagyobb potenciált a gyógyhatású termálvízű fürdő és annak fejlesztése hordozza magában. Turisztikai szempontból és a lakosság jóléte szempontjából is fontos fenntartani és fejleszteni a városban elhelyezkedő strand és gyógyfürdő területét, valamint a várost délről határoló tavakat is.

Turisztikai szempontból is jelentős vonzó tényezővé válhatna a Hortobágyi Nemzeti Park egyik kapuját jelentő Ágota puszta fejlesztése, egy természetközeli turisztikai fogadópon kialakítása. Az Ágota pusztához közvetlenül csatlakozó területeken pedig a táj értékéhez méltó földhasználat és a tájhasználati előírásoknak megfelelő védőzóna kialakítása szükséges.

Ahogy az építészeti értékek esetében is, úgy a helyi védelemre érdemes természeti területeket is fel kell tártani és helyi védelem alá helyezni. További természeti értékek feltárása, helyi értékvédelmi kataszter és szabályozás készítése szükséges. Az idegenforgalom fellendítéséhez és a lakossági rekreációs lehetőségek bővítéséhez is hozzájárul új turisztikai útvonalak, gyalogos-, kerékpáros- esetleg lovas túraútvonalak kijelölése, a természeti értékek veszélyeztetés nélküli bemutatására.

A lakóterületek fejlesztése során a meglévő utcaszerkezet megőrzése és a jelenlegi beépítési módhoz igazodó építési övezetek kialakítása az elsődleges cél. A város adottságaihoz igazodó beépítési módú, egyedi telkes lakóterületek kialakítása az elsődleges. A lakosság körében jelenleg is a családi házas építkezési mód az elterjedt és a jövőben is az ilyen építési lehetőségekkel rendelkező telkekre várható igény elsősorban. A tömbbelsőket feltárását lehetőleg úgy kell biztosítani, hogy jelentősebb építési tilalmak és korlátozások ne kerüljenek rögzítésre.

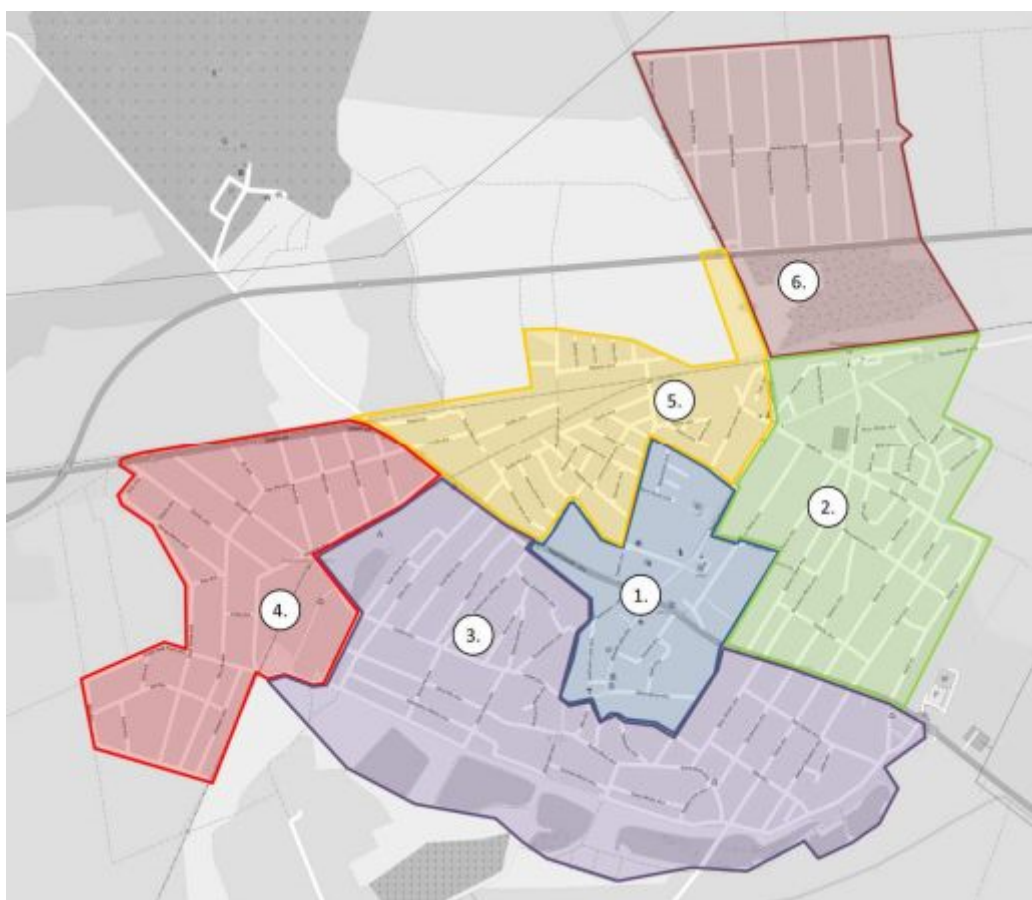
Új gazdasági területek kijelölése során, melyek a vállalkozások megtelepedésének kedveznek a jövőben, figyelembe kell venni a tervezett M4-es gyorsforgalmi út és a várost keleti irányban elkerülő 42-es számú főút új nyomvonalát, és ahhoz igazítva, de a már korábban előkészített gazdaságfejlesztésre kijelölt területeket is felhasználva szükséges meghatározni ezen gazdasági területek pozícióját. Ezen területek fejlesztésekor fontos figyelembe venni továbbá a lakó- és intézményterületek, az idegenforgalmi fejlesztésekhez számba vehető területek és az értékes természeti területek védelmét is.

2.2.1. A jövőkép, a településfejlesztési elvek, az átfogó cél és a részcélok kapcsolata

A jövőkép eléréséhez közvetlenül kapcsolódnak a kijelölt átfogó célok. A megfogalmazott településfejlesztési elvek segítenek abban, hogy mind az átfogó célokat, mind a specifikus célokat fenntartható módon érje el a település, a szinergikus hatások maximális kihasználásával. A specifikus célok rendszerének hozzájárulása az átfogó célok eléréséhez rendszerszemléletben, komplex módon értelmezhető, azaz az egyes átfogó célok nem egymástól elszigetelt részrendszerekként építenek kapcsolatot a specifikus célok adott részhalmazával, hanem az egyes specifikus célok több átfogó cél elérésére is gyakorolnak közvetlen, vagy közvetett hatást.

2.2.2. A fejlesztési célok értelmezése az egyes településrészekre

A középtávú területi célok a Megalapozó vizsgálat részletes városrészi szintű helyzetfeltárása és helyzetelemzése alapján kerülnek megfogalmazásra. A megvalósítandó célkitűzések hozzájárulnak a város középtávú, tematikus céljainak teljesüléséhez, ez által pedig a felvázolt jövőkép eléréséhez is. A városrész specifikus fejlesztési célok referenciapontot képeznek az integrált akcióterületi fejlesztésekhez. Ennek megfelelően olyan kérdésekre is választ adnak, mint a településrész funkcionális fejlesztési iránya, a területhasználat jellege, a városrész lakókörnyezetének, illetve gazdasági és turisztikai környezetének fejlődési irányai.

Püspökladány városrészei: 1. Központi városrész; 2. Keleti városrész; 3. Déli városrész; 4. Petritelep;
5. Darányi telep; 6. Újtelep

A városrészi célok meghatározásának alapelve volt, hogy építsen a városrész SWOT elemzésében megfogalmazott erősségeire, és járuljon hozzá a városrész SWOT elemzésében megfogalmazott problémák megoldásához.

Központi városrész – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Jó közlekedési kapcsolatok, külső elérhetőség (42-es út) Pénzügyi szolgáltató és a kereskedelmi szektor fejlett Nagy zöldfelületek Erős kötődés a művelődési intézményekhez Civil élet sokszínűsége Széleskörű intézményi ellátottság Magas színvonalú oktatási intézmények Fejlett egészségügyi ellátórendszer 	<ul style="list-style-type: none"> A vállalalkozási kedv csökkenése Minőségi szálláshelyek hiánya Növekszik az inaktívok száma Negatív demográfiai tendenciák Kifejletlen kistérségi funkciók Túlsúfolt adminisztráció (humán erőforrás és fizikai hely) Zaj- és levegőszennyezés a 42-es út mentén a városközpontban
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Munkaerőpiaci esélyek javítása Visszatérést és letelepedést ösztönző programok Közösségi és társadalmi események ösztönzése 	<ul style="list-style-type: none"> Tovább nő az átmenő forgalom miatti szennyezés a területen

Funkcióit tekintve a Központi városrész elsősorban közigazgatási, oktatási-nevelési, lakó és gazdasági szolgáltatási szerepet tölt be. Minden városrészből könnyen megközelíthető és áthalad rajta a 42-es sz. főút, ami előny, de hatalmas problémaforrás is egyben. A városrészben jelentős mennyiségű közösségi tér található, amelyek többsége gondozott, igényes. A közintézmények, önkormányzati ingatlanok többsége azonban felújításra, fejlesztésre szorul annak érdekében, hogy a kor kihívásaink megfelelően láthassák el funkcióikat, továbbá hogy üzemeltetésük, fenntartásuk gazdaságosabbá váljon. Új funkciók iránti igény nem mutatkozott a városrész tekintetében, a cél tehát a jelenlegi funkciók fejlesztése, megerősítése és a működési hatékonyság növelése.

Keleti városrész – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Vasúti elérhetőség, pályaudvar • Sportpálya • Kertes házas lakóövezet • Fiatalok számára vonzó, új beépítésű terület • Az elkerülő gyűjtőút megépítésével a belső lakóutak tehermentesültek 	<ul style="list-style-type: none"> • Alacsony funkcióellátottság • Tömegközlekedés hiánya
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Magasabb hozzáadott értéket képviselő iparágak megcélzása, és betelepülésének ösztönzése • A lakóterület tud bővülni • Kertvárosias jellege miatt vonzza a fiatalabb korosztály betelepülését • Tömegközlekedési kapcsolatok javítása külső beruházó fejlesztéseivel párhuzamosan 	<ul style="list-style-type: none"> • Befektető partnerek hiányában elmaradhatnak fejlesztések

A Keleti városrészt három funkció dominanciája jellemzi. Egyrészt jelentős lakóterület található itt, de a vasútállomás és a jelentősebb, részben funkcionáló ipari, gazdasági területek is a városrészhez tartoznak, így közlekedési és gazdasági funkció szempontjából is kiemelt területe a városnak. A városrész területe közúton jól megközelíthető, és itt található a régió egyik legfontosabb, nemzetközi jelentőségű vasúti csomópontja is a 100, 101 és 128-as vonalak találkozásával. A városrész keleti részén az utóbbi időszakban erősödő szegregációs folyamatok egyelőre társadalmi problémákat nem indukálnak. A Keleti városrész jelentős tartalékokkal rendelkezik ipari, gazdasági és kereskedelmi tevékenységre alkalmas területekből. A városrész szélén a 4-es és 42-es utakat összekötő út megvalósítása nem csupán a közlekedési lehetőségek fejlesztését, hanem a gazdasági potenciál erősítését, a szegregációs folyamatok visszaszorulását és a belváros tehermentesítését is szolgálja. Emellett a városrész lakófunkcióinak megtartása, minőségük javítása is szükséges.

Déli városrész – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Strand • Lovaglópálya • Halastavakban rejlő lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> • Nincs minőségi szálláshely • Nem elégséges minőségűek a strand szolgáltatásai • Elhanyagolt zöldfelületek • Magas a lakónépességen belül a 60 éven felüliek aránya • Terület elérhetősége gyenge az utak és a járdák rossz minősége miatt
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • A strand és környezetének fejlesztése • Gyógyturisztikai fejlesztések megvalósítása • Zöldfelületi fejlesztések • Horgászati lehetőség, melyre új szolgáltatások épülhetnek • Lovas turizmus fejlesztése • Infrastruktúra fejlesztési lehetőség 	<ul style="list-style-type: none"> • Termál- és gyógyturisztikai versenyben alulmarad a város • Elmaradnak az infrastrukturális és zöldfelületi fejlesztések • Helyi turizmus iránti fizetőképes kereslet meggyengülése • Előregedő lakosság • Külterülettel határolt részein a szlömösödés megindul

A Déli városrész adottságait tekintve a turisztikai és rekreációs szolgáltatások és a lakófunkciók területén tölt be kiemelt szerepet. Itt található a gyógyfürdő, a kemping, szálláshelyek, csónakázó és jóléti tavak. Közúton a városközpontból, valamint a 42-es és 4211-es úton is jól megközelíthető a városrész, továbbá a 128-as vasútvonalnak is van a városrész szélénél megállója. A kis kertvárosias városrész tekintetében a meglévő funkciók fejlesztése, erősítése a cél, funkcióváltás vagy -változtatás nem indokolt. A városrész fejlesztési célkitűzései is ezt tükrözik, kiegészítve a gazdasági, főként a turisztikai tevékenységeket kiegészítő szolgáltatások erősítésével, a privát szféra aktivizálásával. A városrész közlekedési fejlesztései a városon belüli gyűjtőúthálózat és a főútvonaltól elkülönített, biztonságosabb közlekedést biztosító úthálózat kialakítását helyezik előtérbe.

Petritelep városrész – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • A város egyik alközponttal rendelkező városrésze • A városi átlaghoz képest a humán funkciók aránya kielégítő • MÁV-terület áll rendelkezésre • Falusias jelleg • Iparterület közlekedési kapcsolatai jók 	<ul style="list-style-type: none"> • Rendkívül alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya • A városi átlag felett van a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya • Magas az alacsony komfortfokozatú lakások száma • Magas a szociálisan hátrányban lévő lakosság aránya • Alapellátások elérhetősége gyenge
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Játsszóterek, közterek bővítése és fejlesztése • Gyakorlati szakképzés fejlesztési lehetőségei • Tömegközlekedés fejlesztése 	<ul style="list-style-type: none"> • Előregedő lakosság

A legnyugatibb városrész, Petritelep elsődlegesen lakó funkciókat tölt be a városon belül. A városközponttól vett viszonylagosan nagy távolsága miatt alközponti funkciók is kialakultak a városrészben, amelyek megtartása, erősítése egyértelműen a lakóközösség érdekeit szolgálja. A városrész nyugati részén kialakult szegregátum környezetében és másik két szélén is érzékelhető a szegregáció erősödése. A szegregátum és a szegregációval veszélyeztetett terület nagysága alapján is szükséges az alközponti jelleg az integrált szolgáltató terek és az alapellátáshoz és társadalmi integrációhoz is kapcsolódó közösségi szolgáltatások elérhetőségének biztosítása. A lakott területek közé ékelődött ipari, gazdasági terület tekintetében indokolt a funkcióváltás a kereskedelmi, szolgáltató funkciók erősítése irányába a zavaró ipari tevékenységek erősítése helyett, amelyek részére a város már részein alkalmasabb területek találhatóak. A szomszédos Déli városrész fejlődési tendenciája várhatóan Petritelep gazdasági fejlődésére is pozitív hatással lesz és az itt található gazdasági területen folyó tevékenységek élénkülése is megvalósul.

Darányi telep – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Sportcsarnok található ebben a városrészben • A városi átlaghoz képest magas a felsőfokú végzettségűek aránya • A városi rendőrség és polgárőrség ebben a városrészben található • Csendes, kertvárosias környezet 	<ul style="list-style-type: none"> • A városban a legmagasabb a lakónépességen belül a 60 éven felüliek aránya • Nagyon alacsony a 14 éven aluliak aránya a városi átlaghoz képest • A közlekedési, távközlési funkciók hiánya kiemelkedő • Alapellátások elérhetősége gyenge
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Sportcsarnok fejlesztési lehetősége • Alapellátások körének fejlesztése • Beépíthető területek • Kertészek használhatósága 	<ul style="list-style-type: none"> • Belvíz szintjének hektikussága (magas vízállásnál veszélyes lehet)

A Darányi telep is főként lakófunkciót tölt be, azonban a városrész szélén található sportkomplexumnak köszönhetően a rekreációs funkciók is egyre inkább erősödnek, így a Darányi telep a sportcsarnok által a város egész évben üzemelő rekreációs központjának is nevezhető. A városrész külső és városon belüli megközelíthetősége jó, szegregációs hatás nem érzékelhető. A jelentős városi sportélet, a sportnak a társadalomra gyakorolt pozitív hatásai miatt a városrészben a meglévő funkciók erősítése, minőségi fejlesztése, valamint a sportolási és rekreációs lehetőségek térségi szintű vonzerejének, továbbá a hozzáférhetőségének javítása a célkitűzés a városrész tekintetében. Ehhez mindenképpen szükséges kerékpárutak kiépítése és fejlesztése, valamint általános értelemben is az infrastruktúra javítása, fejlesztése (utak, járdák, közvilágítás). Ezzel párhuzamosan a városrész turisztikai, zöldfelületi és közösségi funkcióinak erősítése is javasolt. A fejlesztések során figyelembe kell venni, hogy a csendes, kertvárosias környezet megóvása, pihenőövezeti funkciójának erősítése is fontos cél, amely illeszkedik a fentebb felsorolt célkitűzésekhez.

Újtelep – SWOT analízis

BELSŐ TÉNYEZŐK	
Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> Jó elérhetőség (a 4-es számú főút közelsége) Magas a lakónépességen belül a 14 éven belüliek aránya a többi városrészhez képest 	<ul style="list-style-type: none"> A városi átlagot meghaladja a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya Rendkívül alacsony a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya Szegregált terület szociális és infrastrukturális problémái Elvágja a város többi részétől a főút és a vasút
KÜLSŐ TÉNYEZŐK	
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> Szociális városrehabilitáció megvalósítása a szegregátumban Közlekedés rendszerének átformálása A hátrányos helyzetű rétegek számára lehetőségek teremtése (munkahelyteremtés, foglalkoztatás, sport) Kulturális identitás erősítése (roma kulturális intézmény kialakítása) Képzések megvalósítása a munka világába illeszkedés megkönnyítése érdekében Infrastruktúra javítása 	<ul style="list-style-type: none"> Nem sikerül újabb betelepülőket találni: romló foglalkoztatási statisztikák, elszegényedés hosszú távon Romló életkörülmények a szegregált területen Nem sikerül beilleszkedni a hátrányos helyzetű rétegeknek a munka világába Nem történnek meg az infrastrukturális fejlesztések Romló életkörülmények a lakosság körében (munkanélküliség, kilátástalanság, bűnözés növekedése)

Az Újtelepen a lakófunkció a domináns. A városrészt a 4-es számú főút és közvetve a 100-as vasúti fővonal választja el a városmagtól. Részleges alközpont funkciókat is betöltött, azonban a gazdaságos működtetés, valamint a csökkenő vásárlóerő és kereslet hatására egyre csökken ezen szerepe. A városrészben 3 szegregátum található, de a szegregációs hatás a városrész egészét veszélyezteti. Külső megközelítése jó, de belső közlekedési infrastruktúrája hiányos. A hátrányos helyzetű városrészek hanyatlásának megállítása, megelőzése érdekében nemcsak a magas képzettséget igénylő munkahelyek megteremtése a cél, hanem figyelmet kell fordítani az alacsonyabb képzettségű rétegek munkalehetőségeinek bővítésére, valamint a hátrányos

helyzetű – különös tekintettel a leromlott városrészekben koncentrálódó – társadalmi csoportok szociális, oktatási és lakhatási helyzetének javítására, fejlesztésére is.

Püspökladány elemi érdeke és célja, hogy az egyenlő hozzáférés, az esélyegyenlőség és az integráció biztosításának elve az élet minden területén megvalósuljon a városban. Ehhez a lakhatási feltételek biztosítása mellett – széleskörű együttműködésen alapuló – többféle szociális, képzési, foglalkoztatási, a szolgáltatásokhoz való hozzáférést javító intézkedések együttesével szükséges hozzájárulni. Az alacsony státusú lakosok integrációjának előmozdításához szükséges feltétel az egyenlő hozzáférés biztosításán túl olyan szolgáltatások tervezése és megvalósítása, amelyek csökkentik munkaerő-piaci hátrányaikat, javítják foglalkoztatási esélyeiket, hozzájárulva ezzel társadalmi mobilizációjukhoz.

Fejlesztéspolitikai feladatok:

- A helyi közösség oktatási, képzési és kulturális lehetőségeinek fejlesztése, a gyermekekre és fiatalokra összpontosító proaktív politikák kialakítása.
- A fizikai környezet megújítása.
- A szegregált területek kialakulásának megelőzése, a kialakult szociális problémák hatékony kezelése.
- Városrehabilitációs tevékenység hatékonyabb működtetése és új programok bevezetése

Horizontális célok:

- Az esélyegyenlőség biztosítása a város minden fejlesztési beavatkozásánál, annak figyelembe vételével, hogy semmilyen fejlesztés nem járulhat hozzá a településen belüli vagy kívüli szegregáció kialakulásához és erősödéséhez. Az esélyegyenlőség, a szegregáció-mentesség biztosítása a településen.
- Oktatási integráció biztosítása az integrációt segítő pedagógiai programok fenntartásával, bővítésével.
- Az alacsony státuszú lakosság foglalkoztatási helyzetének javítása.
- A szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.
- Közösségi terek, közösségi szolgáltatások biztosítása.

A városrészek jelenlegi és megerősítendő funkciói

Városrész	Központi városrész	Keleti városrész	Déli városrész	Petritelep	Darányi telep	Újtelep	Külterület
Közigazgatási							
Kereskedelmi							
Ipari, logisztikai							
Turisztikai, rekreációs							
Zöldfelületi, környezeti							
Közlekedési, távközlési							
Lakó							
Mezőgazdasági							
Közösségi							
Humán szolgáltatási							
Város(rész) központi							

JELMAGYARÁZAT domináns funkció: kiegészítő funkció:

Megerősítendő funkciók a különböző városrészekben							
Városrész	Központi városrész	Keleti városrész	Déli városrész	Petritelep	Darányi telep	Újtelep	Külterület
Közigazgatási							
Kereskedelmi							
Ipari, logisztikai							
Turisztikai							
Zöldfelületi							
Közlekedési							
Lakó							
Mezőgazdasági							
Közösségi							

JELMAGYARÁZAT megerősítendő funkció:

Az átfogó célok és a részcélok kapcsolata a településrészekben

Központi városrész	
Átfogó célok	A város- és járásközponti szerep erősítése, az építészeti örökség védelme, megőrzése, közösségi funkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Városközponti szerep erősítése, az építészeti örökség és közösségi terek karakterének megőrzésével, felújításával, új funkciók létesítésével • Kulturális és közművelődési funkciók erősítése • Közlekedési rendszerek fejlesztése, új közlekedési irányok meghatározása a központ tehermentesítése érdekében • Közösségi és társadalmi rendezvények lebonyolítása a megújult közterületeken • Az intézmények, munkahelyek számának növelése • Térségi hatókörű közszolgáltatások fejlesztése • Megújuló energiaforrások alkalmazásának erősítése • A vállalkozói aktivitás dinamizálódásának kihasználása, gazdasági együttműködések, közös fejlesztések generálása és koordinálása érdekében erősebb partnerség kiépítése a civil szférával, a lakossággal és a vállalkozói szektorral • Infrastruktúra javítása, építése (út, csapadék elvezetés, járda, közvilágítás) • Visszatérést és letelepedést ösztönző programok bevezetése • Helyi identitást erősítő programok

Keleti városrész	
Átfogó célok	Ipari és gazdasági funkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági (ipari) funkciók erősítése • Kereskedelmi funkciók megjelenésének ösztönzése • Közlekedési átszervezések • Az ipari fejlesztések ösztönzése • Lakófunkciók minőségének javítása, megtartása • Népeségfogyás megállítása
Déli városrész	

Átfogó célok	Turizmus szerepének erősítése, a zöldfelületek fejlesztése, megújítása, gazdasági funkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Turizmus szerepének erősítése: az adottságok kihasználása • A strand és környezetének fejlesztése • Kerékpáros- és ökoturizmus fejlesztése • Horgászati lehetőségek fejlesztése • A közösségi terek felújítása, új funkciók létesítése • Szabadidős és kulturális funkciók erősítése • Vendéglátás színvonalának emelése • A munkahelyek és ingatlanfejlesztések számának növelése • A vállalkozói aktivitás dinamizálódásának kihasználása, gazdasági együttműködések, közös fejlesztések generálása és koordinálása érdekében erősebb partnerség kiépítése a civil szférával, lakossággal • Infrastruktúra javítása, építése (út, járda, közvilágítás, kerékpárút)

Petritelep	
Átfogó célok	Alközponti és lakófunkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Alközponti funkciók minőségi fejlesztése • Községi, szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatás minőségének és hozzáférhetőségének javítása • Játsszóterek, köztterek bővítése és fejlesztési lehetőségei • Szegregációs folyamatok fékezése • Infrastruktúra javítása, építése (út, járda, közvilágítás, kerékpárút) • Gazdasági aktivitás erősítése

Darányi telep	
Átfogó célok	Rekreációs és lakófunkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Alközponti funkciók minőségi fejlesztése • Sportcsarnok fejlesztése • Csendes, kertvárosias környezet megóvása • Kerékpárút kiépítése, fejlesztése • Infrastruktúra javítása, építése (út, járda, közvilágítás, kerékpárút)
Újtelep	

Átfogó célok	Szociális városhabilitáció, a szegregáció felszámolásával lakófunkciók erősítése
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Integrált felzárkóztató programok megvalósítása • Alközponti funkciók minőségi fejlesztése • Közműfejlesztések • Munkahely-kialakítás ösztönzése • Infrastruktúra javítása, építése (út, járda, közvilágítás, kerékpárút) • Gazdasági aktivitás erősítése

Külterület	
Átfogó célok	Felelős, fenntartható gazdálkodás
Részcélok	<ul style="list-style-type: none"> • Ökoturisztikai adottságok fejlesztése • Fenntartható, környezetbarát mezőgazdasági gazdálkodás megvalósítása • Közlekedési fejlesztések hasznosítása a városfejlesztés érdekeinek figyelembe vételével

3. KIINDULÓ ADATOK A TOVÁBBI TERVEZÉSI FELADATOKHOZ

3.1. A stratégiához és a településrendezési eszközök készítéséhez szükséges társadalmi, gazdasági és környezeti adatok meghatározása

Jelen településfejlesztési koncepció Püspökladány komplett településrendezési eszközeinek felülvizsgálata, megújítása során készül. Ugyanekkor elkészült a Megalapozó vizsgálat, mely a 314/2012. (XI. 8.). Korm. rendelet 1. mellékletében előírt tartalmi követelményeknek megfelelően készült, így valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti adatokat tartalmaz, amely a településrendezési eszközök elkészítéséhez szükséges.

3.2. A meghatározott területigényes elemek alapján, javaslat a műszaki infrastruktúra fő elemeinek térbeli rendjére és a terület-felhasználásra irányuló településszerkezeti változtatásokra

3.3. Az örökségi értékek és a védettség bemutatása, javaslatok az örökség védelmére és az örökségi érték alapú, fenntartható fejlesztésére

Mivel a település kulturális örökség elemeinek védelme közérdek, éppen ezért annak megvalósításában az önkormányzati és állami szereplők együttműködése mellett az érintett civil szervezeteknek, és helyi közösségeknek is fontos részt venniük. A lakosság identitástudatát is pozitívan befolyásolja és erősíti a helyi védendő értékek iránti társadalmi felelősségvállalás és aktivitás. A 2001. évi LXIV. törvény adja meg a régészeti illetve az épített örökség védelmének kereteit. A kulturális örökség elemeinek védelme az eredeti építészeti és képzőművészeti jellemzőkhöz minél inkább igazodó megőrzésen és a bemutatathatóságon kell alapuljon, mely szükségszerűen együtt jár a funkcióadással, esetenként az eszmei értékkel összhangban álló hasznosításuk lehetőségeinek bővítésével.

4. A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS AZOK NYOMONKÖVETÉSE

4.1. A koncepció megvalósítását szolgáló eszköz- és intézményrendszer

Az önkormányzatok, így Püspökladány működése az új elvárások rendszerében akkor lehet sikeres, ha az irányítás hatékonyan működik, és az az érintett szereplők számára is átlátható. Püspökladány Önkormányzatának Képviselő-testülete mellett több állandó bizottság is tevékenykedik, a településfejlesztés szempontjából releváns feladatkörökkel a Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság, valamint a Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság rendelkezik.

A nevezett állandó bizottságok – a bizottság elnökével együtt számított – tagjainak száma:

- Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság (3 képviselő + 2 nem képviselő tag = 5 fő)
- Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság (3 képviselő + 2 nem képviselő tag = 5 fő)

Az állandó bizottságok feladata, hogy folyamatosan segítsék a Képviselő-testület tevékenységét, illetve munkájának eredményességét.

A bizottságok feladatairól, működési rendjéről a Püspökladány Város Önkormányzata Képviselő-testületének 6/2013. (IV. 4.) önkormányzati rendelete ad iránymutatást. Ugyanezen rendelet kimondja azt is, hogy a Képviselő-testület és a bizottságok meghatározott feladat elvégzésére munkacsoportot hozhatnak létre. A munkacsoport működésére – az ülések összehívásának gyakoriságára vonatkozó rendelkezések, valamint a bizottság összetételére vonatkozóan magasabb érvényű jogszabályban meghatározott szabályok kivételével – a képviselő-testületi bizottságokra vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Az állandó bizottság általános feladatai:

- Dönt: a Képviselő-testület által hatáskörébe utalt ügyekben.
- Előkészíti: a feladatkörébe tartozó önkormányzati rendeletek koncepcióját, rendelet-tervezeteket, valamint a Képviselő-testület által feladatkörébe utalt további előterjesztéseket.
- Állást foglal, illetve véleményezi:
 - 1) a hatáskörébe tartozó képviselő-testületi előterjesztéseket,

- 2) a Képviselő-testület által meghatározott rendelet-tervezeteket,
 - 3) a polgármester által előterjesztett, feladatkörét érintő javaslatokat, tervezeteket,
 - 4) az önkormányzat költségvetési koncepciójának, valamint gazdasági programjának tervezetét a bizottság feladatkörét érintő kérdésekben,
 - 5) az önkormányzat költségvetési rendelet-tervezetét,
 - 6) a feladatköréhez tartozó önkormányzati intézmények intézményvezetői, gazdasági társaságok vezető tisztségviselői, egyéb szervezetek vezetői pályázatait, a vezetők kinevezésére, megbízására, felmentésére, a fegyelmi eljárásra irányuló előterjesztéseket,
 - 7) a feladatkörét érintő intézmények, gazdasági társaságok, egyéb szervezetek alapításával, megszüntetésével, átszervezésével kapcsolatos koncepciókat, előterjesztéseket.
- Kapcsolatot tarthat: a feladatkörét érintő területen működő közigazgatási szervekkel, más szervekkel, civil szervezetekkel, önszerveződő közösségekkel,
 - Figyelemmel kísérheti:
 - a) a szakterületét érintő városi szintű nemzetközi kapcsolatokat,
 - b) a szakterületén működő önkormányzati intézmények tevékenységét.
 - Egyéb feladatok:
 - a) a ciklus végét megelőző 30. napig legalább egy alkalommal áttekinti a feladatkörébe tartozó önkormányzati intézmények, önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok, alapítványok működését,
 - b) évente egy alkalommal beszámol a Képviselő-testületnek az átruházott hatáskör gyakorlásáról.

A Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság dönt a Képviselő-testület által a bizottságra ruházott hatáskörökben.

A Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság véleményezi

- a pénzügyi kihatású,
- a helyi adókkal kapcsolatos,
- az önkormányzat gazdálkodásáról

szóló előterjesztéseket.

A Pénzügyi és Ügyrendi Bizottság figyelemmel kíséri, ellenőrzi

- az önkormányzat és intézményei gazdálkodását,
- az önkormányzati vagyon hasznosítását.

A Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság dönt a Képviselő-testület által a bizottságra ruházott hatáskörökben.

A Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság véleményezi:

- a beruházási programokat,
- az önkormányzati vagyon hasznosítását.

A Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság figyelemmel kíséri:

- a személyi szolgáltatásokat,
- a piacüzemeltetést,
- a kereskedelmi tevékenységet,
- a külterületi földterületek, dűlőutak, csatornák stb. hasznosítását, karbantartását,
- az önkormányzat Környezetvédelmi Programja megvalósulását,
- növényvédelemmel, talajvédelemmel, állattartással stb. kapcsolatos jogszabályok betartását,
- a mezőőri szolgálat munkáját.

A Városfejlesztési, Környezetvédelmi és Mezőgazdasági Bizottság közreműködik:

- települési, városrendezési tervek kidolgozásában,
- épített környezet védelmében,
- településfejlesztési programok megvalósulásának szervezésében,
- kommunális szolgáltatások ellenőrzésében, javaslattételében,
- munkahelyteremtés elősegítésére irányuló tevékenységben,
- turisztikai, idegenforgalmi jellegű döntések előkészítésében,
- városmarketing, PR tervezés, megjelenítés koordinálásában,
- egyéni gazdálkodás segítésében,
- az önkormányzat tulajdonában lévő földterületek hasznosítására irányuló javaslattételben,
- mezőgazdasági és környezetvédelmi tevékenység körébe tartozó támogatások, pályázati kiírások közzétételében,
- mezőgazdasági vállalkozások szervezéséhez kapcsolódó segítségnyújtásban.

4.2. A megvalósítást segítő eszközök, intézkedések

A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek:

• Településrendezési szerződés

A nem beruházási jellegű tevékenységek közül gyakran alkalmazott eszköz a településrendezési szerződés megkötése, amely önkormányzati partnerségen alapuló, a magánkezdemenyvezésű fejlesztői projektek és az önkormányzat közötti együttműködés kereteit és az elérendő cél előfeltételei, ráfordításai költségeinek átvállalását határozza meg. Az egyes fejlesztési projektek volumenének és jellegének eltérése miatt az önkormányzat az egyes fejlesztőkkel mindig egyedileg köt településrendezési szerződést. Az egyes fejlesztésekkel kapcsolatos elvárások megfogalmazása – beadandó anyagok, a döntés menete stb. – az illetékes hivatali csoportok bevonásával történik egyedileg, minden esetben az adott fejlesztésre szabva.

• Kedvezmények, ösztönzők

A helyi gazdaságfejlesztés egyik legfontosabb önkormányzati eszköze a helyi adópolitika.

• Arculatformálás és településmarketing

Egy város pozitív megjelenéséhez, népszerűsítéséhez egyre nagyobb szükség van a beazonosíthatóságra. Az egységes települési arculat nem csak a külső megjelenéshez szükséges, hanem befelé, a helyi lakosság, a gazdasági szereplők felé irányuló kommunikációhoz is. A korábbi racionális, funkcionális megközelítés helyett a hangsúly áthelyeződött az érzelmi, mentális és pszichológiai hatásokra, azaz a legfontosabb cél az lett, hogy a település, mint márka pozitív asszociációkat váltson ki a megcélzott fogyasztókban.

A települési marketingstratégiának az alábbi célokat kell szolgálnia:

- Egyértelműen beazonosíthatóvá és vonzóvá kell tennie a települést.
- Javítani az önkormányzat külső kapcsolatrendszerét.
- Befektetőket vonzani.
- Növelni a megválasztott városvezetés népszerűségét az állampolgárok körében, illetve a település lakóinak büszkeségét, erősítve ezáltal kötődésüket.

• Egyéb önkormányzati kezdeményezések

A települési környezet szépítése, élhetőbbé tétele szempontjából hasznos lehet és nem utolsósorban szemléletformáló hatással bír egy-egy köztisztasági program vagy lakossági növényültetési kampány szervezése.

4.3. Javaslat a koncepció és a változások nyomon követésére, a felülvizsgálat rendjére

A Koncepció stratégiai céljainak teljesülését a részcélokon keresztül, az azokat nevesítő integrált fejlesztések révén ismerhetjük meg. Ellenőrzésükre tehát a részcélok teljesültségét kell megvizsgálni.

A Koncepció felülvizsgálatának rendjénél az Eljr. 3.§ (1) bekezdése az irányadó:

”Koncepciót, stratégiát és településrendezési eszközöket kell készíteni, ha

a) jogszabály előírja, vagy

b) a települési önkormányzat (a továbbiakban: önkormányzat) a település társadalmi, gazdasági, illetve környezeti helyzetében bekövetkezett változások, vagy új településfejlesztési szándék miatt indokoltnak tartja.”

Az Önkormányzat fenti jogszabályi helyet kívánja követni a Koncepció felülvizsgálata esetén.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata elsősorban a város érdeke. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezetek figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelní kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben és a megfelelő eszközökkel történjenek.

A monitoring számos komplex feladatot foglal magában:

- Adatgyűjtés és -értékelés; a koncepció esetleges módosítása.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit.
- Évenként megvizsgálni, hogy milyen lépések történtek a koncepció célkitűzésinek elérése érdekében. Eltérés esetén be kell avatkozni, módosítani kell az intézkedéseket.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések pénzügyi és fizikai megvalósulására.
- A fejlesztési koncepció teljes felülvizsgálata, aktualizálása tíz évenként szükséges, az elkészült felmérések, a legfrissebb statisztikai adatok, újabb információk, illetve a koncepció megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.

- A településfejlesztési feladatok teljesítéséről közmeghallgatás során a polgármester évente beszámolót tart.
- A közvélemény folyamatos tájékoztatása a helyi sajtón és honlapon keresztül, illetve a helyben szokásos egyéb módokon.